

Posjet gradilištu mosta Drivuša i vijadukta Perin Han na koridoru V.c

Studenti I. i II. godine diplomskog sveučilišnog studija – smjer Organizacija, tehnologija i menadžment građenja, u okviru kolegija *Organizacija građenja II* i *Upravljanje projektima*, posjetili su gradilište mosta Drivuša i vijadukta Perin Han na koridoru V.c u Bosni i Hercegovini. Terenska nastava održana je 9. studenog 2017. godine.

Paneuropski prometni koridori dogovorom su utvrđeni kao postojeći ili planirani cestovno-željeznički prometni pravci, važni u povezivanju dijelova Europe. Vode od Venecije u Italiji, kroz Mađarsku, do Kijeva u Ukrajini. Paneuropski prometni koridor V jedan je od Paneuropskih prometnih koridora. Republikom Hrvatskom prolaze grane V. koridora Budimpešta – Zagreb - Rijeka (Vb) i Budimpešta - Osijek - Sarajevo - Ploče (Vc). Dio koridora koji prolazi kroz Bosnu i Hercegovinu dug je približno 337 km, a podijeljen je na četiri dijela:

- LOT 1: dionica Svilaj (sjeverna granica s Hrvatskom) – Doboj jug
- LOT 2: dionica Doboj jug – Sarajevo jug
- LOT 3: dionica Sarajevo jug – Mostar sjever
- LOT 4: Mostar sjever – luka Ploče (južna granica s Hrvatskom).

Do sada je izgrađeno nešto više od 120 km autoceste kroz Bosnu i Hercegovinu. Investitor, Autoceste Federacije Bosne i Hercegovine, procjenjuju da bi preostali kilometri trase autoceste kroz BiH trebali biti dovršeni do 2020. godine.

Gradilište mosta Drivuša i vijadukta Perin Han nalazi se na poddionci autoceste Drivuša – Klopče kod Zenice. Poddionica je duga 2,23 km. Izgradnju karakteriziraju izuzetno složeni geološki uvjeti te je na dvije lokacije na trasi došlo do aktiviranja klizišta. Trenutačno se izvode radovi na izgradnji donjeg stroja trupa autoceste objekata – mosta Drivuša, na rasponskoj gornjoj konstrukciji (desna strana) i vijadukta Perin Han, na potpornoj donjoj i gornjoj rasponskoj konstrukciji. Betonski radovi (na potpornoj donjoj i gornjoj rasponskoj konstrukciji) su završeni na lijevoj strani mosta Drivuša. Od radova na otvorenoj trasi, najznačajniji su oni na osiguranju stabilnosti kosina zaszeka na potezu između ova dva objekta. Studenti su obišli gradilište oba objekta na trasi koridora. Voditelj projekta Mario Bevanda, dipl. ing. građ., inženjer gradilišta Faruk Zulić, ing. građ. i inženjer gradilišta Marko Bošnjak, dipl. ing. građ. iz tvrtke Hering d. d. Široki Brijeg, upoznali su studente sa svim specifičnostima tijekom izgradnje ovih objekata, kao i s pristupom upravljanju projektom.

Gradilište mosta Drivuša

Rasponski sklop mosta Drivuša izvodi se po sistemu „polje po polje“, korištenjem pokretne skele ili **MSS skele (Movable Scaffolding System)**. Ova tehnologija podrazumijeva da se oplata oslanja na skelu koja se sastoji od glavnog nosača, kljuna i niza elemenata koji omogućavaju premještanje skele od jednog stupa do drugog. Pri premještanju, skela nosi i sve elemente oplata sa sobom. MSS skela pripada skupini takozvanih *overhead* skela, što znači da je riječ o skeli čiji se glavni uzdužni nosivi sklop kreće s gornje strane rasponske konstrukcije.

Gradilište vijadukta Perin Han

Vijadukt Perin Han duljine je 400 m i projektiran je kao dva odvojena objekta – lijevi i desni vijadukt. Statički sustav vijadukta je kontinuirani nosač na 12 oslonaca. U poprečnom presjeku konstrukcija je sandučasti nosač. Rasponska konstrukcija vijadukta Perin Han izvodi se tehnologijom izgradnje na skeli „polje po polje“. Konstrukcija se izvodi na **Staxo skeli**, lako prenosivoj, s oplatnim sklopovima složenima na skelu, koji u četiri komada u poprečnom presjeku čine vanjsku oplatu sanduka mosta.

Osim dovršetka mosta Drivuša i vijadukta Perin Han, do kraja 2017. godine bit će iskopan i tunel Pečuj dužine 1000 m na poddionici Klopče – Pečuj te tunel Ričice dužine 512 m na poddionici Drivuša – Klopče kod Zenice.

Zahvaljujemo djelatnicima tvrtke Hering d. d. iz Širokog Brijega - voditelju projekta Mariju Bevandi, dipl. ing. građ., inženjerima gradilišta Faruku Zuliću, ing. građ. i Marku Bošnjaku, dipl. ing. građ. na gostoprimstvu, iscrpnim tehničkim informacijama o objektima koje smo posjetili i odgovorima na pitanja vezanima za gradilišta koja smo obišli.

U pisanju ovog izvješća korišten je prilog *Gradi se preostali dio koridora V.c kroz BiH*, objavljen u časopisu Građevinar, broj 6/2017, kojega je pripremila Anđela Bogdan.

Pripremila:
izv. prof. dr. sc. Zlata Dolaček-Alduk